2.1.1. *Vorm en gezondheidstoestand*

Als niet deugdelijk en van niet gangbare kwaliteit worden beschouwd plantedelen:

a) die niet verhout zijn;
b) waarvan het hout meer dan twee vegetatieperioden oud is;
c) die een afwijkende vorm vertonen zoals een gaffeltak, vertakking of overmatige kromming;
d) die minder dan twee goed ontwikkelde knoppen hebben;
e) waarvan één of meer snijvlakken niet gaaf zijn;
f) die gedeeltelijk of geheel zijn verdroogd, zijn verwond of waarvan de schors losgegaan is van het hout;
g) met instervingen of die beschadigingen vertonen door schadelijke organismen;
h) met elke andere afwijking die afbreuk doet aan de waarde ervan voor de vermeerdering.

De maatstaven a), b), c) en d) zijn niet van toepassing op wortelstek en op zomerstek.

2.1.2. *Minimum afmetingen*

De maatstaven voor de afmetingen zijn slechts van toepassing op plantedelen van de sectie Aigeiros, met uitzondering van wortelstek en zomerstek.

— minimumlengte: 20 centimeter
— minimumdiameter aan het dunne eind:
klasse 1/EEG 8 millimeter
klasse 2/EEG 10 millimeter

Bijlage 3 geeft een opsomming van gebreken, bij voorkomen waarvan niet van *plantmateriaal* van deugdelijke en gangbare kwaliteit kan worden gesproken. Dit zijn voornamelijk niet overgroeide wonden (normale snoeiwonden zijn wel aanvaardbaar), schaden door verdroging, misvorming, beschimmeling en beschadiging door schadelijke organismen.

De minimum EEG normen zijn gerangschikt als *grootteklassen.*
Men heeft onderscheid moeten maken tussen:
streken buiten het Middellandse zeegebied en
streken behorende tot het Middellandse zeegebied.
Voor Nederland is de volgende indeling van kracht:

3.2.2.3. *Grootteklassen*

a) streken buiten het Middellandse zeegebied

leeftijd	plaats van meting diameter	nr. van de EEG-klasse	diameter (mm)	hoogte (m) minimum	hoogte (m) maximum
0 + 1	0,50 m	N 1 a	6 - 8 incl.	1,00	1,50
		N 1 b	> 8 - 10 „	1,00	1,75
		N 1 c	> 10 - 12 „	1,00	2,00
		N 1 d	> 12 - 15 „	1,00	2,25
		N 1 e	> 15 - 20 „	1,00	2,50
		N 1 f	> 20	1,00	—
Meer dan 1 jaar	1 m	N 2	8 - 10 incl.	1,75	2,50
		N 3	> 10 - 15 „	1,75	3,00
		N 4	> 15 - 20 „	1,75	3,50
		N 5	> 20 - 25 „	2,25	4,00
		N 6	> 25 - 30 „	2,25	4,75
		N 7	> 30 - 40 „	2,75	5,75
		N 8	> 40 - 50 „	2,75	6,75
		N 9	> 50	4,00	—

De maten van het in Nederland geteelde populiere-plantmateriaal en de nieuwe EEG norm

Om de normen te kunnen beoordelen dient men in Nederland geteeld populiereplantsoen te meten.
Dit plantsoen dient onder normale (nog beter: optimale) omstandigheden te zijn geteeld. De maten ervan kunnen worden vergeleken met de EEG norm hiervoor.
Op bijgaande twee grafieken zijn een aantal metingen van lengte en diameter uitgezet. Van elke kloon (zestien klonen met eenjarige planten en zeventien klonen met tweejarige planten) zijn twintig planten gemeten. Door de verkregen puntenzwerm van elke kloon is (op het oog) een lijn getrokken, die de samenhang tussen lengte en dikte weergeeft.
Uit deze beide grafieken blijkt (evenals uit hier niet weergegeven andere grafieken) dat deze planten, geteeld in een plantwijdte van 50 x 100 cm, ruimschoots binnen de normen vallen.

Behandeling van plantsoen

't Verhaal is oud, maar „tijdloos" in het sorteren van nuttig effect, wanneer het gaat om het bijbrengen van begrip voor de noodzaak tot een zorgvuldige behandeling van plantmateriaal.
Niet genoeg kan daarop de aandacht worden gevestigd; teveel zijn er mislukkingen geweest, die achteraf „op de streep af" duidelijk het gevolg waren van slecht, te laat of herhaald inkuilen van zo maar een bosje plantsoen van 50 stuks.
Nu gaat het niet om populier. Daar gaat het immers in deze tijd van het jaar tòch al niet om en bovendien kuilen we populier helemaal niet in: direct planten na het oprooien in het voorjaar, is dè afweer tegen Dothichiza populea, de gevreesde schorsbrand.
Dit moge dan al bekend worden verondersteld, het volgende verhaal illustreert de onwetendheid, nonchalance of weinige zorg, die dikwijls aan levend materiaal wordt besteed.

Het was in de jaren na de inundatie in Zeeland, dat ik een vrachtauto plantsoen begeleidde langs diverse boerenerven op Walcheren. Om toch maar vooral te zorgen, dat de boeren, voor 't geval ze zelf hun erfbeplanting zouden uitvoeren, volgens een goedgekeurd plan met begroting van kosten, het plantmateriaal onmiddellijk en goed zouden inkuilen. Het ging om vele kleine partijen, als waren het bestellingen uit een kruidenierswinkel, zo in de geest van: 40 populier, 1 noot, 4 linde, 1500 zwarte els, 500 meidoorn, 50 vlier en 10 wilde roos!
De boeren waren „graag"; te lang al hadden zij op een kale vlakte geleefd, waar iedere vorm van beschutting verloren was gegaan.
Behalve de erfbeplanting, diende echter nog veel eerder een verloren gegane boomgaard te worden herplant en zo kon men horen, dat het „hout" („goud") nodig de grond in moest. Zowel letterlijk als figuurlijk klopte dat wonderwel!
Op één van de erven, 't was onder Biggekerke, laadden wij een bestelling af, gaven advies over het hoe en wanneer. Dit begrepen zijnde, gaf aanleiding tot een vraag:
„Eî je ok verstand van appel- en perebômen?"
Nou, dat had ik niet.
„Je mô toch mè even mee gin kieken, ik kan de wiekers nie van de bluvers onderscheîen."
We wandelen 't erf over...;
„Waar hebt u dat plantsoen dan liggen?"
„'k è 't mè zo lange in 't verkenskot eleit, ik doche di ligt 't nie in de weg!"
Dat deed het ook niet; 't lag er warm, vorstvrij, dat wel, al drie weken; het hoefde allemaal niet meer.

W. E. Meyerink